

Dünyasını dəyişənlərin xatirəsinə

NƏRGİZ ŞƏFİYEVANIN ƏZİZ XATİRƏSİNƏ

Azərbaycan musiqi ictimaiyyətinə ağır itki üz vermişdir. Gözəl bəstəkar, dərin təfəkkür sahibi, istedadlı tədqiqatçı və pedaqoq, respublikanın eməkdar incəsənət xadimi Nərgiz Mahmud qızı Şəfiyeva ömrünün səksən birinci ilində uzun sürən xəstəlikdən sonra dünyasını dəyişmişdir. N. Şəfiyeva Azərbaycanın musiqi səmasında bir ulduz təqərləmiş, səmərəli yaradıcılıq fəaliyyəti göstərmiş, həmkarlarına və tələbələrinə bir nümunə olmuşdur.

Dahi Qara Qarayev məktəbinin layiqli yetimələrindən biri olmuş Nərgiz xanım Şəfiyeva özünün yüksək sənətkarlıq və vətəndaşlıq mövqeyini bütün mənalı ömrü boyu azərbaycançılıq ideyalarının təbliğinə həsr etmiş, xalqına və Vətəninə sədəqətlə xidmət göstərmişdir. Yaradıcılıq eşi, pedaqoji fəaliyyəti və nəhəng erudisiyası hələ tam şəkildə incələnməmiş də, onun fərdi üslublu bəstəkar və parlaq bir şəxsiyyət olduğunu əminliklə söyləyə bilərik.

Sənətkarın həyat və yaradıcılıq yolu gərgin mübarizələr şəraitində keçmişdir. Zərif vücudu adı kimi incə bahar çiçəyini xatırlatsa da, bəstəkar əzab-əziyyətlə tələyin bütün çətinliklərinə bir qəhrəman kimi sinə gərmiş, özünün uca əmalından, yazıb-yaratmaq, öyrəniş-öyrətmək əşqindən heç vaxt usanmamışdır.

Nərgiz Mahmud qızı Şəfiyeva 1940-cı ilin 1 yanvar tarixində Bakıda ziyalı ailəsində dünyaya göz açmışdır. Filtri istedadı da elə özü ilə birlikdə doğulmuş və ömrü boyu onu müşayiət etmişdir. Valideynləri Şuşanın əsl-i-nəcəbətlə zadəgan nəsilərindən idilər. Lakin atası Böyük Vətən müharibəsində qəhrəmancasənə həlak olmuş, ali təhsilinin son kursunda oxuyarkən yataq xəstəsi olmuş sevimli anasının qulluğunda durmuşdur. Daha sonra əziz müəlliminin vəfatı, Qarabağ yarası, qara yanvar və s. acılar yaşamaq da onun qismətinə düşmüş, fitri istedadın cilalamaq ömrünün başlıca mənaəini təşkil etmişdir.

Nərgiz Şəfiyeva 1947-ci ildə konservatoriya nəzdindəki xüsusi musiqi məktəbin violini sinfinə daxil olur və tezliklə erkən yaradıcılıq sahəsində inanılmaz uğurlar qazanır. Onun ali məktəbdə, ardından isə müstəqil yaradıcılıqda yazdığı əsərləri arasında müəyyən bir sədd çəkmək mümkün deyil. Belə ki, I kursda bəstələdiyi fortepiano prelüdləri dahi Qara Qarayev tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdi. Az sonra yaranmış Violin və fortepiano üçün "Poema" həmin prelüdlərlə birlikdə gənc bəstəkarların Ümumittifaq bəxış-müسابiqəsində I dərəcəli diploma layiq görülmüşdü. Onun rəqibləri - o zaman gənc olmuş məşhur bəstəkarlar A.Melikov, R.Şedrin, A.Pyart, A.Paxmutova zənnimizcə, yaşın nə qədər sanballı olduğunu anlamağa kifayət edər.

Ağır şəraitinə baxmayaraq, əsərlərinin bir çoxu özündə bənərsiz istedadının möhürünü daşıyır: uşaq mahnıları, xor işləmələri, yeniyetmə pianoçular üçün iki məcmuə - "Polifonik pyeslər" və "Günlər keçər, həftə dolanar"; Forteplano Sonatları və Variasiyalar; qeyri-adi heyətlər üçün iki Trio (o cümlədən, "Damlalar"), Simfoniya, "Soruşma" (H.Şirazi) və "David Oystroxla məktubumdur" (N.Hikmət) romanları. Bəstəkarın ən yaxşı əsərləri sırasında Simillər ansambli üçün yazılmış "Mahnı dağlarda qaldı" əsəri xüsusi yer tutur. Burada müasir tariximizin ən yerli yeri - Qarabağ dərdi özünün ideya-bədii həllini tapmışdır.

N.Şəfiyevanın zəngin musiqi nəzəri və tarixi bilikləri, ictimai və humanitar ehtimlərlə bələd olması onun analitik təfəkkür qabiliyyətini formalaşdırmış və sənətin mürəkkəb məsələlərinə dərinləndirən nüfuz etməyə geniş imkanlar açmışdır. Lakin onun bütün bədii və elmi maraqlarının mərkəzində qəlbən bağlı olduğu iki dahi dururdu - musiqimizin iki iftixarı Üzeyir bəy Hacıbəyli və Qara Qarayev. Eyni zamanda Nərgiz xanım Şəfiyeva bütün digər sənətkarların əsərlərini də təhlil edərkən düzgün, prinsipal və obyektiv mövqə tutur, özünün ideya və biliklərini həmkarları ilə səxavətlə paylaşardı. Bəstəkarın ecəzkar muğam sənətinə köklənmiş əsərləri və orijinal yaradıcılıq konsepsiyası öz ilhamına Üzeyir bəyin misilsiz şəxsiyyətindən alırdı. O, klassik muğamlarımızı bəstəkarlıq şöbəsində xüsusi şəkildə tədris olunmasını tövsiyə edər.

Nərgiz Şəfiyeva bir müəllif-tərtibçi, tərcüməçi və redaktorlardan biri olmaqla "Qara Qarayev tələbələrini xatirəsinə" adlı gözəl bir toplusun meydana gətirmiş, böyük Ustadı qarşısında sonsuz ehtiramını ifadə etmişdir.

NƏRGİZ ŞƏFİYEVA